

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle eräitä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

2. Tavoitteet

Esityksen tavoitteet valtion KEHA-keskuksen sekä työvoimaviranomaisena toimivien kuntien roolin selkeyttämisestä ovat kannatettavia. TE2024-uudistuksen myötä tehtäviin on jäänyt päällekkäisyyksiä ja osa KEHA:n toiminnasta on epätarkoituksenmukaista tilanteessa, jossa kokonaisvastuu työvoimaviranomaisen tehtävistä on kunnilla.

KEHA-keskuksen ydintehtävänä tulee olla tietojärjestelmien ja sähköisten palvelualustojen kehittäminen tiiviissä yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa. KEHA-keskuksen valmiutta tukea työvoimaviranomaisia tiedolla johtamisessa tulee kehittää edelleen.

3. Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Vaikutukset kuntien talouteen

Esityksessä on mainittu, että muutoksella ei olisi vaikutuksia kuntien talouteen. Esityksen myötä KEHA-keskuksesta lakkautettavia tehtäviä koskevat säännökset poistettaisiin lainsäädännöstä, eikä kyseisten tehtävien vastuita siirretä muille viranomaisille, vaan niiden toimeenpanoon liittyvä lakisääteinen vastuu poistuu kokonaisuudessaan. Lakkautettavat tehtävät ovat nykytilassa päällekkäisiä työvoimaviranomaisten jo nyt toimeenpaneuvien tehtävien kanssa, minkä lisäksi lakkautettaviin tehtäviin kuuluva toimeenpano on jo nyt työvoimapalveluista annetun lain mukaan työvoimaviranomaisten vastuulla. Esityksen myötä muihin viranomaisiin siirrettävät tehtävät eivät lisäisi kuntien työvoimaviranomaisten tehtäviä tai kustannuksia.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue katsoo, että lakiesityksen myötä kunnille tulee lisäkustannuksia ainakin oikeudellisen tuen ja henkilöstön perehdytyksen järjestämisestä, jotta henkilöstön osaaminen ja yhdenvertainen palvelu voidaan taata. Kustannuksia tulee myös lisääntyvästä asiakaspalvelutarpeesta valtakunnallisten puhelinpalveluiden lakkauttamisen myötä. Asiakkaisen palvelutarpeet eivät katoa muutoksessa vaan siirtyvät valtakunnallisesta palvelusta paikallisesti hoidettavaksi, vaikka laissa ei neuvontapalvelun tasoa määritelläkään.

Vaikutukset yrityksiin

Esityksen mukaan KEHA-keskuksesta lakkaisi myös yritysten TE-aluehallinnon asiointipalvelua ja työmarkkinatorin sähköistä asiointia koskeva neuvonta. Tehtävä liittyy nimenomaisesti työvoimapalveluita koskevaan neuvontaan, ja sen lakkauttamisen myötä yritysten neuvontapalvelujen järjestäminen kyseisissä asioissa olisi aiempaa selkeämmin työvoimaviranomaisten vastuulla. Kyseinen tehtävä ei sisältyisi Uudenmaan elinvoimakeskukseen siirtyvään neuvontakokonaisuuteen vaan olisi loppuasiakkaille suunnattuna lakkaava tehtävä. KEHA-keskukseen esityksen myötä jäävät resurssit eivät mahdollistaisi enää tehtävän jatkamista, vaan KEHA-keskus antaisi TE-aluehallinnon asiointipalveluun ja työmarkkinatorin sähköiseen asiointiin liittyvää neuvontaa ainoastaan työvoimaviranomaisille, jotka osaltaan neuvoisivat asiassa yrityksiä. Siten yritysten palvelutason säilyminen nykyisellä tasollaan edellyttäisi työvoimaviranomaisilta riittävää yritysneuvontaa.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue katsoo, että yritysten neuvontapalvelujen muutos vaikuttaa käytännössä työllisyysalueen toimintaan lisääntyneinä kontakteina ja vaatii alueilta lisäresursointia neuvontatehtäviin. Muutos vaatii myös tiedottamista ja markkinointia yritysten suuntaan.

Vaikutukset työvoimaviranomaisten toimintaan ja henkilöstöön

Esityksessä on kerrottu, että asiakas- ja neuvontapalveluiden osalta työvoimaviranomaisten tehtäväkenttään ei tulisi merkittäviä muutoksia, sillä kyseinen tehtävä on ollut työvoimaviranomaisten vastuulla työvoimapalvelu-uudistuksesta lähtien. Sähköisten neuvontapalveluiden kasvu yhdistettynä työvoimaviranomaisten roolin selkeytymiseen neuvontapalveluiden järjestämisessä saattaa aiheuttaa työvoimaviranomaisille tarpeen kehittää erilaisia sähköisen neuvonnan palvelukanavia, mikäli työvoimaviranomaisilla ei kyseisenlaisia palvelukanavia ole jo nykytilassa käytössä ja ne katsovat sähköisten palvelukanavien kehittämisen tarkoituksenmukaiseksi osaksi omia neuvontapalveluitaan.

Esityksestä ei seuraisi suoria henkilöstövaikutuksia työvoimaviranomaisille. Esityksen myötä työvoimaviranomaisille ei jäisi lakisääteistä velvoitetta toimeenpanna KEHA-keskuksesta lakkautettavia tehtäviä. Täten jäisi työvoimaviranomaisten harkintaan, missä määrin ne kokevat tarkoituksenmukaiseksi resursoida lakkautettaviin tehtäviin tukeakseen jo nyt tekemäänsä työvoimapalvelujen toimeenpanoa.

Vaikka työvoimaviranomaiselle jätetään harkintamahdollisuus niin Pohjois-Karjalan työllisyysalue katsoo, että uutta resursointia poistuviin tehtäviin on käytännössä pakko tehdä. Lisäresurssia tarvitaan myös sähköisten palveluiden kehittämiseen, mikäli palvelujen virtaviivaistamista tehdään tai korvaavia palveluita rakennetaan. Pohjois-Karjalan työllisyysalue esittää, että valtio kohdentaisi kunnille lisärahoitusta KEHA-keskukselta siirtyvien tai poistuvien tehtävien hoitamiseen.